

Учл. бр.
35523

ЗАКОН

О ЧУВАЊУ ПОЉСКОГА ИМАЊА

БЕОГРАД

Штампарија „Гундулић“ М. Пешића и М. Милићевића
3, Доситејева ул. 3.
1922

ЗАКОН

О ЧУВАЊУ ПОЉСКОГА ИМАЊА

од 22. априла, 1885. год.

Чл. 1. — По овом Закону судиће се све штете које се учине на њивама, ливадама, у виноградима, баштама, вотњацима, пашњацима, браницима, без обзира да ли се то тиче оградe, усева или земљоделских справа и тежачке спрежне стоке.

Кривице, које су се до сад судиле по Кривичном Закону, судиће се и од сад, ако прелазе мере овога Закона.

Види чл. 2. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 2. — Иступе противу овога Закона извиђа и суди општинска власт по званичној дужности.

Распис Министра Народне Привреде од 19. марта, 1886. год., ЗБр. 351.: Упоредујући пропис чл. 2., којим је одређено да иступе противу овог Закона извиђа и

суди општинска власт по званичној дужности, са чл. 24. где је опет речено, да ће општински судови узимати у поступак суђења око накнаде штете учињене на пољском добру само на тужбу заинтересованог, — а имајући у виду и оно наређење из тач. 3. чл. 19. истог Закона, по коме је оштећени дужан да за осам дана, од дана кад му је јављено о учињеној штети, поведе парницу код надлежног суда за накнаду, — по свима овим прописима, сва она радња, која се код општинских судова чини и предузима, односно питања о накнади штете, треба да је одвојена од радње, која се по званичној дужности мора да предузима, односно питања кривице и односно казне, и да се свако овако питање расправља одвојеном и засебном пресудом или решењем, у коме ће се случају свагда по жалби заинтересованог лица, пресуда општинског суда, изречена о накнади учињене штете, моћи слати суду окружном, а пресуда изречена по кривици на разматрање надлежној полицијској власти.

Види чл. 25. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 3. — Казне, на које се иступници могу осуђивати по овом Закону, новчане су; а на

случај да осуђени не буде у стању платити суму на коју је осуђен, замењиваће му се новчана казна затвором, рачунајући суму до пет динара у дан затвора.

Види чл. 5. — 11. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 4. — Наплаћене суме у име казни припадају општинској каси.

Види чл. 25. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 5. — Количину новчане казне одређује, на предлог општинског суда, општински одбор у почетку месеца марта сваке године. То одређивање бива овако: утврдиће се за сваку врсту штета које су побрајане у члану 1. јединица мере и сума казне за ту меру. Одређена тарифа приковаће се на општински дом и не може се мењати у току године већ мора да остане у снази за годину дана.

Види чл. 1., 3. и 6.—11. зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 6. — Код стрмних жита и ливада биће јединица мере квадратни метар, код кукуруза струк, код винограда чокот (гица) ит.д.

Види чл. 5. и 7.—11. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 7. — Сваки учињен иступ против овог Закона повлачи за собом сем казни по овом Закону још и одговорност за накнаду штете.

Види чл. 5., 6. и 8.—11. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 8. — Штету и трошкове накнађује увек онај чија је стока, која ју је учинила. Ако су слуге или млађи узрок учињеној штети, сопственицима стоке стоји отворен пут да траже накнаду од слуге или млађих у опште.

Види чл. 5.—7. и 9.—11. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 9. — За накнаду учињене штете стоји одговоран онај чија је стока штеточина била на првом месту самом стоком својом, а ако вредност стоке не покрије суму штете, и осталим својим имањем.

Ако је штета учињена од стоке разних сопственика па се не могне пронаћи чија је управ стока учинила штету, биће одговорни сви сопственици оне стоке, која се на потрвеном (оштећеном) добру нашла.

По свршеном извиђају поделиће се сума

оштете према броју и врсти стоке на дотичне сопственике.

Види чл. 5.—8., 10. и 11. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 10. — Сваки је одговоран за штету коју учини другом ком на пољском добру.

Ако више њих заједно учине такву штету, они јамче један за све и сви за једног како за накнаду учињене штете, тако и за накнаду трошкова.

Види чл. 5.—9. и 11. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 11. — Ове трошкове сачињавају путнина и дневница вештака, накнада сведоцима, трошкови и дангуба оштећенога, издржавање у потрици ухваћене и у обор сагнане стоке. Дневница вештака не може бити већа од 3 динара, а општински одбори ће је у граници те суме одређивати.

У име оборине наплаћиваће се од крупне стоке (вола, краве, јунице, јунета, коња, кобиле, бивола, магарета, мазге) по 50 пара динарских, за ситну стоку по 20 пара динарских, а за пернату живину по 10 пара од комада.

Ова такса наплаћује се у корист пољског чувара, који стоку у обор угна.

Види чл. 5.—10. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 12. — Пољске чуваре поставља и отпушта општинска власт.

Но не може узети у ову службу онога који

1, није навршио 21 годину,

2, који је осуђиван за злочин, преступ или иступ учињен из користољубља, и

3, у опште онај, који је због ма какве кривице осуђиван на дужи затвор од шест месеци.

Ако наступи који од ових случајева, пољски чувар мора се одмах отпустити из службе.

Види чл. 13. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 13. — Одбор општински одређује плату пољским чуварима. Они полажу заклетву пред свештеником. Заклетва им овако гласи:

„Заклињем се јединим Богом и свим што ми је на овом свету најмилије и најсветије, да ћу поверена ми пољска добра чувати, да ћу свагда истинито пријављивати оне који учине штету повереном ми пољском добру, да ћу без икаквих обзира вршити дужност моју по-

штено и савесно, и како право радио и заклео се, тако ми Бог помогао и овога и онога света“.

Види чл. 12. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 14. — Да би се сваки покоравао наредбама пољског чувара, мора он при себи носити уверење као доказ да је он заиста законом признати чувар дотичних добара. Сем тога треба да има какав видни знак, по коме ће га свако лако моћи да позна. А кад врши службу носиће оружје.

Знаке за пољске чуваре прописује Министар Народне Привреде.

Види чл. 14. и 16.—18. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 15. — Заклети пољски чувари сматрају се, када службу врше, као заклети стражари. Њихов исказ као таквих, потпун је доказ по Закону о поступку судском у кривичним делима.

Види чл. 14. и 16.—18. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 16. — Кад пољски чувар ухвати кога да у пољу краде или штету чини, мора га, ако

му је непознат, ухватити и спровести општинском суду, а позната му човека јавиће општинском суду.

Онога што бежи, мора пољски чувар гонити и изван атара своје општине. Њему мора сваки, на позив његов, помоћи да хвата онога што бежи.

Види чл. 14., 15., 17. и 18. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 17. — Од онога што га је ухватио, властан је пољски чувар да одузме све што је дотични украо, као и справе којима се служио при крађи или при чињењу штете. Све ово има пољски чувар предати дотичном општинском суду, који ће то или вратити ономе чије је, или, ако се не зна чије је, продати у корист своје касе.

Види чл. 14.—16. и 18. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 18. — Стоку коју чувају општински пастири не ће пољски чувар никад терати у обор. Њу ће само отерати са добра на коме се је у потрици затекла, а прибележити имена сопственика стоке, број и врсту њихову, као

и име пастира, па све то јавити општинском суду ради даљег поступка.

Стоку из других општина мора пољски чувар отерати у обор и о томе известити општински суд, који ће даље радити шта треба.

Коју стоку пољски чувар не би могао да истера из добра, властан је убити је. Ово је нарочито дозвољено код штеточине пернате живине и код свиње. Од убијене животиње даје се накнада штете оштећеноме, а што претече враћа се сопственику.

Види чл. 14.—17. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 19. — Кад општински суд добије извешће од свог пољског чувара, он ће одмах о томе известити како сопственика дотичне стоке, ако се знаде који је, тако и онога коме је учињена штета.

Ако се не знадне сопственик стоке, поступиће се по Закону о мангупима.

Оштећени је дужан од дана овог саопштења па за осам дана повести парницу за накнаду штете код надлежног суда (чл. 24 и 25). Ако у том року не тужи за накнаду штете, вратиће се ухваћена стока своје сопственику,

пошто се наплати казна, трошак око издржавања и остале таксе.

Општински ће суд и пре пресуђења вратити сопственику стоку, ако положи кауцију у суми коју тужилац тражи у име оштете поред казне и трошкова.

Ако је вредност ухваћене стоке већа него вредност казне, штете и трошкова, општински суд задржаће онолики број стоке у обору, колики ће бити довољан да та потраживања осигура, а осталу стоку вратиће сопственику.

Види чл. 20. и 21. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 20. — И сопственик добра или његов чувар властан је стоку или живину коју у свом добру затече, отерати у обор, али о томе мора најдаље за 24 сата да извести кмета, који ће даље поступити по закону.

У овом случају пола оборине припада општини, а пола сопственику или чувару, који је стоку у обор угнао.

По чл. 20. Зак. о чувању пољског имања сопственик добра, кад затече чију стоку у своме имању, има права да је отера у општински обор, без обзира на то, да

ли је том приликом причињена каква штета или не, јер у овоме законском пропису не условљава се штета. — О. о. 8. јуна, 1912. год., Бр. 7810.

Види чл. 19 и 21. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 21. — Заклети пољски чувар дужан је о свакој крађи или штети на пољским добрима, да извести општински суд без обзира: да ли је ухватио онога који је крађу или штету учинио или није.

Види чл. 19. и 20. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 22. — Ако би крађа или штета улазила у кривице већег рода но што су оне о којима може да суди општински суд, овај ће по званичној дужности одмах то дело спроводити среској власти, односно окружном начелству, које ће даље поступити по Кривичном Законнику и Поступку судском у кривичним делима.

Види чл. 1. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 23. — Суму накнаде за учињену штету, оцењују, где се парничари не сагласе, заклети процениоци. Њих има тројица. Свака парнична страна бира по једног а трећег одређује опш-

тински суд. Што ови нађу за право, то је коначно и обавезно односно вредности учињене штете.

Количина штете не зависи од количине казне, за коју одговара само учинилац дела. Она може већа а и мања бити од казне према процени вештака.

Процена се има извршити одмах, а најдаље у року од 48 сати. Она се мора ставити на протокол, који ће потписати сем проценилаца још и кмет.

Види чл. 8. и 11. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 24. — Суд општински узеће у поступак суђења око накнаде штете учињене на пољском добру само по тужби заинтересованог.

Но где је општина састављена из више села, ту ће сеоски кмет са двојицом одборника или са два по закону способна лица оценити штету, па ако ова не буде већа од 20 динара, досудиће оштећеноме накнаду, противу чега нема жалбе.

Види чл. 25. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 25. — За накнаду штете од 20 до 200 динара судиће општински суд, а за штете од веће вредности судиће изабрани суд.

Расправљајући дело из чл. 25. Зак. о чув. пољ. имања, општински суд расправља два питања, питање кривично (из чл. 35. истог Закона) и питање грађанско (накнада штете). Па како по чл. 15. и 16. Полиц. Уредбе кривичне пресуде општ. судова разматрају више административне власти, а грађанске, према чл. 26. пом. Закона председник, односно одређене судије првостеп. судова, то је у случају, где пресуда општ. суда расправља и једно и друго питање, за разматрање исте, сваки по своме кругу, надлежна и полиц. власт и председник (односно одређени судија) првостеп. суда. — О. о. 18. фебруара, 1901 год., Бр. 1518.

Види чл. 2. и 24. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 26. — Односно изјаве жалби, важе прописи Грађан. Судског Поступка као и односно начина суђења.

Види §§. 20. и 21. Грађ. Суд. Поступка.

Чл. 27. — Да би се потрица свела на што мањи број, општински судови позвани су да потесе својих општина тако удесе, како ће се усеви једнога рода што је могуће јаче групи-

сати на једном крају потеса. Стрмна жита треба сејати одвојено од кукуруза и других позних плодова, а међу њивама не дозвољавати испусте.

Путови кроз потесе треба да су тако удешени да не кривудају и не пресецају на много места потес.

Где се чланови општине не би сагласили да учине сами собом што је напред наређено, учиниће то среска власт. Непослушни узеће се на одговор и казнити по кривичном закону.

Види чл. 28. и 29. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 28. — Докле год не буде сва храна са потеса дигнута, не сме се стока на испашу пуштати.

Општински одбор на предлог општинског суда одредиће рок забране потеса и пуштање у исте за пашу, но и у дозвољено време може сваки само на своме имању стоку пуштати.

У винограде и по усевима не сме се стока никада ни лети ни зими пуштати, тако исто не смеју се свиње пуштати по ливадама.

Који предступи претходне одредбе овог члана казниће се од 5 до 50 динара новчано или затвором од једног до десет дана.

Види чл. 27. и 29. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 29. — Забрањено је ићи по потесу изван пута и стаза. Стока која није у запрези или није везана (припета) не сме од 20 метара одстојања да се приближи потесу у времену, које је одређено предходним чланом.

Иступници против одредаба овог члана, казниће се са 5 динара или једним даном затвора.

Види чл. 27. и 28. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 30. — Општински суд позват је да се стара, да за стоку својих становника постави потребан број пастира.

Види чл. 31.—35. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 31. — Сваки становник дужан је своју стоку да истера на место, које општински суд

одредио буде, па да је ту преда општинском пастиру, који ће је терати на пашу.

Само у ограђеним просторијама могу појединци пустити на пашу своју стоку и онда је не морају истеривати и предавати општинском пастиру.

По заходу сунца, на један сат, пастир општински дотераће стоку на одређено место, са кога је сваки дужан терати своју стоку кући и тамо је чувати до даље означеног времена.

Види чл. 30. и 32.—35. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 32. — Где би биле месне прилике такве, да се стока не може дотеривати свако вече кући, ту ће се утеривати у обор, у коме ће преноћивети.

Види чл. 30., 31. и 33.—35. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 33. — На сахат пре изласка и на сахат по заласку сунца, не сме се стока остављати изван авлије или обора.

Види чл. 30.—32., 34. и 35. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 34. — Који преступи одредбе претходна два члана, казниће се новчано од 5 до 20 динара или затвором од једног до четири дана.

Види чл. 30.—33. и 35. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 35. — Који би хтео да пасе стоку на незаграђеном простору, може то чинити на свом земљишту само дању. Ако је то земљиште малено, мора стоку припети, а на већим просторијама може је и не препињати, али тада мора да има довољан број чувара, како не би стока са сопственог земљишта прелазила на туђе.

Који овако не ради, узеће се на одговор и казнити новчино од 5 до 20 динара или затвором од 1 до 4 дана.

Види чл. 30.—34. Зак. о чувању пољ. имања.

Чл. 36. — Закон овај ступа у живот за месец дана од дана када га Краљ потпише. Тада губе силу сва законска наређења, која су овом Закону противна.
